

РАМАЗАН БАЙРАМ

Ромите мюсюлмани, подобно на околното ислямско население, най-тържествено отбелязват двата байрама – *Рамазан байрам*, наричан още *Шекер байрам*, и *Курбан байрам*, наричан още *Коч байрам*. Първият празник Рамазан (Шекер) байрам се смята за по-голям и по-важен от втория, защото месец преди него се пости, *държи се оруч*.

Според ислямската традиция по време на оруч, през светлата част на деня, нищо не се яде, вода не се пие, цигара не се пуши. Храна и вода може да се приема само по тъмно – късно вечер и рано сутрин, *когато белият конец не се вижда от черния*. Канонът не налага ограничения относно приеманата храна. Човек може да яде всичко, *каквото душата му иска* – месо, сирене, яйца, но само в наложеното от религиозната традиция време.

От спазването на оруч през месец Рамазан вярата освобождава болните хора, децата, жените в месеца си, както и хора на път. Разрешено е на възрастни хора, които не могат да пазят оруч, да си платят. *Дават някоя пара на някой беден човек, за да му пише Аллах, че е пазил рамазан. Ако не си плати, не му се признава и има голям грях*. В случай, че по време на оруча човек се разболее и не може да пости, канонът разрешава пропуснатото време да се навакса след байрама.

Основното във вярата е чистотата – физическа и духовна. Смята се, че за да бъде зачетен оручът, човекът трябва да е чист от всичко – от лоши дела, от непристойни мисли и постъпки. Вярва се, че през това време той трябва много да внимава да не се омърси, да си развали оруча и Аллах да не му го признае. Затова съществува забрана по време на оруч мъж и жена да се събират, спазва се полово табу. Някои стигат до там, че през този период даже не излизат навън през деня, за да не се омърсят и да си развалят оруча.

Според обичая всяка вечер през целия месец Рамазан мъжете, а понякога и жените, ходят на джамия за *акшам намазъ* (вечерна молитва). В джамията мъжете са долу, а жените горе на балкона. Мъжете не виждат жените, а жените и да ги виждат, избягват да гледат мъжете по време на намаза, молитвата. Самият намаз трае около 40 мин., време, през което всеки е самовгълбен и сам със себе си. Преди да отиде на джамия, всеки задължително си прави аптес (ритуално измиване по определен ред и начин). Смята се за голям грях мръсен човек да влезе в джамия. Съществува вярване, че на такъв човек Аллах нищо не дава.

Много преди настъпването на месец Рамазан селото си избира млад и силен мъж за *давулджу* (тъпънджия). По стар народен обичай сутрин